

Nagyvárad Estilap

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MANO
főszerkesztő

X. évfolyam
211. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDŰS HIRLAPIRODA
Bul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Vasárnap, 1928. szept. 16.

Bratianu miniszterelnök Románia új korszakáról beszélt Velencében az újságíróknak

Rómából jelentik: A Velencében tartózkodó Vintila Bratianu román miniszterelnök, elutazása előtt, hosszasan nyilatkozott a nemzetközi sajtó képviselőinek. Jelen volt e nyilatkozattételnél Titulescu is.

Bratianu melegen méltatta a román—olasz együttműködést. — Boldognak érzem magam — ugymond — amikor megállapíthatom, hogy Olaszországhoz való viszonyunk a legjobb. Kívánjuk, hogy ezek a kapcsolatok, amelyek a két latin névvert összelúzik, egyre szívélyesebbé fokozódjanak.

— A lej stabilizációjával, a melyet az olasz jegybank jóindulatúan támogat, Románia új korszaka kezdődik. A stabilizáció után megkezdhetjük Új-Románia megalapítását. A dinasztikus válságnak nem lesz utójátéka, mert e kérdés iránt egyik párt sem érdeklődik. A haldokló Ferdinánd király által megállapított megoldást általánosan elismerték.

Albania királyságát — mondotta még Bratianu — Románia

örömmel üdvözl. Békeszerető állam vagyunk és örülünk, ha másutt is olyan elemek kerülnek uralomra, amelyek biztosítják azt, hogy azokban a

kérdésekben, amelyek a két ország közt vita tárgyát képezik. — a legjobb akaratot tanúsították abból a célból, hogy a kérdés igazságosan legyen

megoldható. Románia a legnagyobb előékenységet mutatta, amennyire az ország érdekeivel ez összeegyeztethető volt.

— Őszintén kívánjuk a békét — mondotta még Vintila Bratianu — valamennyi szomszédunkkal, hogy országunk nyugodtan dolgozhassék felépítésén.

Ezután Bratianu a Simplon-expresszel elutazott Bukarest felé.

Borzalmas viharok dülnek Amerikában és tízezrével pusztulnak az emberek

Fantasztikus méretű, igazi „amerikai arányú” vihar pusztításáról hoznak hírt a legújabb távirataink. A részletek még hiányoznak ugyan, de már az eddigi hírek is annyira vérfagyasztóak, hogy azt lehet hinni, hogy ez a most még folyton dühöngő ciklon egyike a legutóbbi esztendő legborzalmasabb elemi csapásainak.

Newyorki távirataink szerint az orkán az Antillákon keletkezett, tűneményes gyorsasággal nőtt és hamarosan elérte óránként a 132 mértöldes sebességet. San-Inanban valamennyi kábel-összeköttetés megszakadt. A tenger

ren egész csomó hajó pusztult el. Nagyon féltik Chamberlain angol külügyminisztert is, aki az „Orcona” nevű gőzessel éppen most van utban Kuba felé. Tartanak attól, hogy hajója belekerült az orkánba.

Sanjuanban a vihar a házak nyolevan százalékát teljesen elpusztította. Egész erdőt rombolt össze és a háztetőket garmadával söpörte le. A halottak száma ismeretlen.

Rengeteg banán és kávéültetvény ment tönkre. A kár egyelőre fel sem becsülhető. A francia kábeltársulat véleménye szerint, az orkán pénteken délben, amerikai időszámítás

szerint elérte Cap-Haitien városát.

Washingtonból jelentik, hogy az orkán sújtotta vidékekre az amerikai kormány segítő hajókat indított utba. A vihar egyre fokozódik, most már elérte a 160 mértöldnyi sebességet. Ma reggelre valószínűleg Bahama keleti részzeit fogja végigsöpörni.

Vasárnap feltartóztatlanul eléri Floridát.

A lakosság egész környéken a legnagyobb rémületben menekül a vihar elől, de hasztalan. A szokatlan gyorsan terjedő orkán utóleri és egyszerűen elsöpri a menekülőket.

Briandnak gratulált a francia kormány németellenes beszédéért

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: A tegnapi minisztertanács kinevezte, mint ismeretes, az új légügyi és kereskedelmi minisztert Laurent Eynac személyében. A beavatottak szerint a minisztertanács egyhangúlag jóváhagyta Briand genfi szereplését és gratulált az ott elhangzott beszédért.

A minisztertanács azután újabb instrukciókkal látta el Briandot a Rajna-kérdésben folytatandó tárgyalásokra. Az instrukció keretén belül Briand teljes hatalmat kapott.

Briand ma már vissza is tért Genibe.

Angol lap érdekes cikke a német—osztrák csatlakozásról

— Az Estilap eredeti távirata —

Londonból jelentik: A „Manchester Guardian” tegnapi száma Ausztria Németországhoz való csatlakozásának problémájával foglalkozik. Megállapítja, hogy a két nemzet között régóta erős közeledés tapasztalható és a csatlakozás előre megközelíthető, arra a pillanatra, amikor a két hatalom

az időt és az alkalmat erre érettenek találja. A Népszövetség feladata lesz ebben az ügyben közbelépni; Vagy megadni a formális hozzájárulást vagy tiltakozni ellene. A Népszövetség tagállamainak semmiesetre sincs joga külföldön az ügybe beavatkozni.

Öngyilkos lett egy váradai asszony, mert háziura zaklatta

Ma reggel nyolc órakor a Hálás-utca 28. számú házból eszméletlenül állapotban szállították be a mentők a biharmegyei kórházba özv. Korodi Jánosné, aki a jelek szerint megmérgezte magát. A kórházban Dejeu Tódor inspekciós orvos térítette magához a még mindig öntudatlan asszonyt, aki elmondotta, hogy

tíz adag moriumot vett be elkeseredésében.

Korodi Jánosné a későbbiek során előadta, hogy házigazdájával már hetek óta éles harcban áll és pedig azért, mert, mint szegény özvegy, kvártélyosokat tartott és most a ház tulajdonosa azt követelte, hogy a fele bért adja át neki.

— Nem bírtam így sem megélni — és most még ez a szerencsétlenség kellett volna, akkor éhen pusztulnék!

Korodiné, aki német származású, valaha jobb napokat látott iparosnak özvegye, négy levelet hagyott hátra, családtagjaihoz és

jóismerőseihez címezve. Ezekben a bucsulevelekben a szegény özvegy asszony őszinte szavakkal tárja fel küzdelmes életét. Bocsánatot kér mindenkitől akiket valaha is megbántott. Majd meghatott szavakkal arra kéri a rendőrséget, hogy ha meghal, ne boncolják föl és teljesítsék első kívánságát: temessék megboldogult férje mellé.

Gyomormosás után özv. Korodi Jánosné már teljesen jólérezte magát és orvosi vélemény szerint, néhány napon belül el is hagyhatja a kórházat.

Új Zeppelin készült

Berlinből jelentik: Friedrichshafenben teljesen elkészült a „Zeppelin-gróf” nevű új német kormányozható léghajó. A szélviszonyok egyelőre a lehető legkedvezőtlenebbek, úgyhogy a felszállásról még nem döntöttek. Az időjárás kis javulása esetén ma, szombaton este 8 és 10 óra között ki-ventatják a léghajót a hangárból, hogy felszálljon.

Gyerekek játszanak a parkban — 1928

Jaj ez a fojtó némaság, az ősz távoli, titkokat sejtető csendje, ami ajultan alszik itt a fák között, valahol hajdinában aranyos öreg kanonokok mokány csizmasarka csikorgott a kavicsos utakon. Mi most ez a kardalészára hagyott kedves park, hova elmult árnyak csábitgatják a magamszörű régi embert! Észre kell venni valami kísértetes, megfagyott álmok lengenek itt. Semmi madárdal, még egy ág se recsen. A kerítés mögött már kevélyen lépked a fekete rigó s meg is szólal egy-egy közeli kertben: fiu-fiu, de itt közönyel repül a park fölött s még egy cseres kofa veréb dol az égető, szennyes porban. se strandol az égető, szennyes porban.

Milyen jó, hogy legalább kijönnek játszani a gyerekek! Ha még az ő édes, vig zajuk se volna, riadtan kellene kisorranni ebből a temetőből. De a gyerekek minden délután megérkeznek bonnjáikkal, biciklijükkel, angyali jókedvükkel. Ma nagy attrakció volt, eljött viareggiói színes strandkabinájában doktorék félbarnára sült majoreszkója és magával hozta igazgató ur közismert gyerekeit, a két kis szőke ördögöt. Irtó indián csataordítások, harc a park csőszével, roham a réti csemeték ellen. Aztán fáradt visszavonulás. Pihenő egy percig s már a doktorék fiacskája örülten forgatja a bicikli csengőjét:

— Halló! Halló! Halló!

Mire a szőkebb imposztor bágyadtan:

— Itt 85 szélességi fok 30 másodperc Grönlandtól nyugatra.

— Ki ott?

— Előbb ott. Halló! Kingsbay?

— Kingsbay igen, Citta di Milano.

— Szevasz. Itt Nobile.

— No-bi-le?

A kópé tivolt és sarkával veri a bicikli kerekét:

— Hányszor mondjam? Ne kételkedjete! No-bi-le, igen.

— Az akciórádióm ugyanis... Haló! Mi?

— Es ó es! SOS. Baj van. Rögtön indítsatok embereket megmentésünkre.

— A motorok?

— Most az antennáról...

— Halló!

— Nobile halló! Halló? Nobile drága, kis Nobilekém, mond, lezuhant az Italia?

— Természetesen! Azonnal kérem Amundsent. Ennivalót és málnaszörpöt. Sokat. Halló?

A majoreszko most nagyot csendit:

— És te vagy az igazán Nobile? Becsületedre? Becsületistenedre?

Ebből gyors affér kerekedik, kezitusa, két szabályos nyakleves.

De már sebbel-lobbal történnek fontos intézkedések és Amundsen elindul a parkon át a 85 szélességi fok felé...

A papák még Vitális üldözését játszották...

AZ ESTILAP PANASZKÖNYVE

Tragikomikus éjjeli támadás egy öregasszony ellen

Tisztelt Szerkesztő ur!

Jelen soraimmal óh nem akarom zavarni, mert ezen panasz nem közérdekű, de mégis kegyeskedjék helyet adni levelemnek. Egy öreg asszony, aki vagyok, kéri öntől ezen kegyet, mert én már szerencsétlen öregségemet nem cepelhetem a rendőrségre, hogy erőlyes lépéseket kérjek gaz csavargók ellen, akik ilyen 73 éves agg nőt, mint én, éjnek évadján csufolnak ki, nem ismerve a tiz parancsolatot, a mely előírja az öregek tiszteltét. Tegnap éjszaka már másodszer teszik meg velem ezen istentelen haramia bitangok, hogy egyszer csak elkezdnek kopogni az ablakomon, így Mari néni, úgy Mari néni, tessék gyorsan kinyitni az ablakot. Gondoltam, biztosan megint a multkori elvetemült csavargó gézengúzok lesznek, nem köttem hát fel, hanem mondtam magamban, egyen meg a fene benneteket, ti rongyors csavargónép, aki egy ilyen tehetetlen öregasszonnyal csufolódtok. Majd így bántam veletek is, ha megöregesztetek, a tiatalság. De ők csak zörögtek az ablakon, hogy keljék fel, mert itt van Jani, az unokám. Én meg bolond fejjelel elhittem nekik, aztán nagynehezen lemasztam vén csontjaimmal az ágyról és kinyitottam az ablakot. Láttam, hogy valaki integet nekem, mert odavilágít egy lámpa éppen, aztán mondom, te vagy az Jani, mi kell. Erre az istentelen betyár azt mondja, igen ő most Jani, de különben Jóska és rányom a fejemre egy nagy dinnyehéjját, én meg elkezdtem kiabálni segítségért, mire ők nagy röhögve elszaladtak, hogy az ég büntesse meg őket. Eztet már másodszer teszik velem. Tessék eztet így kitenni az Estilapba, mert hátha odautasítana a főkapitány ur egy rendőrt a ház elé.

Tisztelettel: * Özv. Sarkadi Ignácné, szül. Leopold Mária.

* Özv. Sarkadinét ezuton kérjük, közölje velünk lakás-

címét, amelyről egész megfélekedzett.

Szemétdombok az úton

A Berthelot (v. Sal Ferenc) utca 6. sz. házat renoválják. Bár elég nagy udvar áll rendelkezésre, a törmelékét kihordják az utra és elszállításáról nincsen gondoskodás, pedig a közlekedést is akadályozza. Az Eminescu (v. Ezredévi Emlék)-téren a hid bejáratánál szemét és trágyadomb van az uton nap mint nap.

A köztisztasági tüzem figyelmét felhívjuk ezekre az állapotokra.

Sz. Gy.

A tifusz telepei

T. Szerkesztő ur.

engedje meg, hogy az Estilap tudósítása nyomán ezuton intézzünk szerény interpellációt dr Major László t. főorvos urhoz. Azt olvassuk ugyanis az ő helyes tompító nyilatkozatával teleterestve, de úgy, hogy mindenki ért belőle, hogy a tifusz ime megkezdte romboió utját Váradon.

Nos ezen nincs mit csodálkozni, talán inkább az a csoda, hogy eddig el nem hordott bennünket valami szörnyű járvány. Mi csak egyszerű laikus felfogást tükröztetünk, de hiszen Nagyvárad százezernyi veszélyeztetett lakója nem mind orvos. A mi felfogásunk az, hogy az utcák és a házak megdöbentően falusi elhanyagoltsága miatt még nagyon meg kell lakolnunk. Méltó tasselék meggyőződni t. főorvos ur, hogy egy ilyen szép nagy város gidres-gödros utcáit — kivéve talán összesen 100—200 méternyi utvonulat — egyáltalán nem locsolják. Az elszennvedhetetlen por — ne mi magyarázzuk ezt egy kiváló orvosnak — megmérgezi a dolgozó emberek tizezeit. E mellett tessék kikapasztalni az utcáseprést, a mely toronymagas-

ságu port kever, mert abszolúte nem ismerik az utcáseprő urak az öntöző tömlőt.

És a szeméthordás rendszer! Egy-egy utcán hetenkint egyszer-kétszer jelentkezik a förtelmes, ragályt terjesztő szemetes kocsi úgy, hogy az udvarokban kénytelenek a lakók összegyűjteni a rémes fertőzést.

És ne legyen tifusz? Hogyne lenne! Lehet egyéb is, ha így folytatódik. Kérjük a főorvos urat, aki mégis összenőtt Váradal, mentsen meg bennünket erélyes intézkedésekkel a borzasztó járványoktól, amelyek már uton vannak.

Kiváló tisztelettel:

Több régi olasz lakó.

Itt a vajasi Hol legyen a vajás és hol a rendőrség?

Az egyik nagy pék tulhajtott üzleti szellemtől felfogadott egy csomó gyereket, akik reggel 6 órakor elindulnak megtöltött kosaraikkal a város minden pontjára.

— Itt a vajasi Itt a vajasi!

Hallatszik egész nap az éktelen elnyújtott gyermekszoprán s ez így megy egész nap a kora hajnali óráktól. Az emberek dühösen és idegesen ébrednek fel a kis csöndes, zajtalan utcákon a vajaszemlés gyermekek lármájától, a kik kiméietlen torokkal ordítják fel a várost és nem pihennek egész estig. Ezt a csendhőrohitást a rendőrségnek kell beszűntetnie. Ha a pék élelmes, árusítsassa úgy a kiflijét, hogy menjenek be a gyerekek a lakásokba és kínálják a portékájukat. De sportot üzni a reggeli ordításból még sem lehet. Elvágja az embereknek idegeik is vannak és nem mindeki ébred reggel 6 órakor.

Egy alkalom,

ami nem mindenkor kínálkozik!

Hatósági engedéllyel

szőnyeg és butorszövet áruházamat

más vállalat miatt

liquidálom. Minden cikket

készpénzfizetés ellenében

feláron kiárusítom.

Back Bernát

szőnyeg és butorszövet áru-

ház, Mária királyné (Bé-

mer)-tér.

Üzletberendezés eladó. 718

Heyman-Szinkör

Ma és a következő napokon:

Lilly Damita és Georg Alexander nagy filmje:

A szép kalandornő

Pazar kiállításban. Rendes helyárrakkal! Kedvezményes jegyek nem érvényesek!

Vasárnapi matiné:

Gyere te bűnös
Harold Lloyd

Filmpalace

5, 7 és 9 órákor

Ma szenzációs premier!

Halló Nagysád

Newyorki vigjáték.

A főszerepben: Colten Moore
Előzőleg egy 2 felv. amerikai vigjáték és Filmpalace Hiradó

Jön!

Jön!

Párisi fruska

(Félig menyasszony)

Lew Cod — Norma Shearer

Apollo és Atlantik nyári mozgó

Ma, szombaton Általános, parancsoló közóhajra

Chaplin cirkusza

A világ legnagyobb komikusának legjobb, legemberibb filmje. Megelőzőleg a legujabb Emericus Journal

Holnap, vasárnap d. e. 11 órákor kettős matiné műsor:

Serdülő leányok és Művészvér

Ügyes trükkel 15.000 lejt csalt ki egy váradai iparostól két szélhámos

A nagyváradi államrendőrség büntügyi osztálya vakmerő módon elkövetett szélhámoság ügyében vezette be a vizsgálatot. Két igen jóméjű fiatalember kétségtelenül renek trükkel, igen tekintélyes összeget csalt ki Szabó Lajos nagyváradi iparostól.

Szabónak a feljelentés szent, valami elintézni valója kadt a hatóságoknál és amint az egyik hivatalos szoba előtt tanácstalanul álldogált, melléje lépett egy elegáns fiatalember, aki bemutatkozás után följajánlotta segítségét.

Szabó Lajos örömmel fogadta a szolgálatkész fiatalembert és elmondotta neki, hogy miről lenne szó:

— *Oh kérem —* mondotta az ismeretlen fiatalember, — *ez semmi, rögtön el fogom intézni.* Következő pillanatban már el is tűnt a hivatalos szoba ajtaja mögött. Szabó ott várakozott, egy negyed óra múlva az ismeretlen jóakaró ragyogó arccal közölte vele, hogy *rendben van minden, holnap már írásban kapja a határozatot.*

Szabó Lajos boldogan és hálásan szorongatta jóakarójának feléje nyújtott kezét, majd megkérdezte, mivel tartozik, mert ingyen csak nem fogadhat el ilyen nagy szolgálatot.

— *Semmi az egész —* mondotta a fiatalember. — *Ön nagyon szimpatikus nekem és ezért állottam rendelkezésére. Majd alkalomadtán másként fog kárpótolni!*

Most már mint jóismerősök együtt jöttek le a hivatalból és az egyik váradai vendéglőbe

tértek be egy pohár sörre.

Egyik pohár a másik után ürült ki. Közben a fiatalember egy írást vett elő s kérte Szabót, hogy

legyen szíves azt aláírni.

Szabó Lajos, mint vallomásaiban előadja, ekkor már erősen az alkohol hatása alatt állott

és ő meg sem nézte, hogy mi is áll abban az írásban.

Két óra után igen meleg barátságos szavakkal bucsuztak el egymástól és Szabó Lajos bizonytalan léptekkel megindult lakására. Odahaza aztán az asszony legnagyobb megdöbbenésére azzal fogadta, hogy

mire kellett neki olyan sok pénz?

Szabóné első percben

megmutatta a levelet, amelyen az ura sajátkezűleg írt alá.

A levélben röviden csak ennyi volt:

Légy szíves részemre e sorok átadójának tizenöt ezer lejt adni, mert nincs időm hazajönni!

Kiderült, hogy Szabó Lajosnál déli 1 és 2 óra között, tehát azalatt az idő alatt, amíg Szabó ismeretlen jóakarójával a vendéglőben idogált,

a szélhámosnak egy társa, egy szintén jólöltözött fiatalember jelentkezett a levéllel.

A feljelentés alapján a rendőrség intellektuális csoportja azonnal bevezette a nyomozást és miután erős a gyanu, hogy a szélhámosok valamelyik zugszállóban tartózkodnak, tegnap délután ezeken a gyanus helyeken általános razziát rendeztek.

Még szigorubb lesz a piacon az ellenőrzés

A nagyváradi államrendőrség kihágási bírósága ma délelőtt ismételten több piaci árúst vont felelősségre, a kik a többszöri figyelmeztetés ellenére, a piacon előre vásároltak. A rendőrbíróság vezetője, tekintettel arra, hogy közülök többeket hasonló cselekményért már elítéltek, ezúttal súlyosabb pénzbírságot rótt ki rájuk. A tárgyalás során Károlyi Gyulánét 2000 lejre, Kovács Péternét és Szabó Jánosnét fejenként 1500 lejre és Mihók Józsefnét, Péteri Gyulánét és

Kálnai Györgynét pedig ezer-ezre lejre büntették.

A kihágási bíróság vezetője a tárgyalás után kijelentette munkatársunk előtt, hogy a jövőben a heti piacokon

még szigorubb lesz az ellenőrzés,

mert úgy látszik, igen sokan, akiknek egyáltalán nincsen engedélyük, visszaélnék a helyzettel és újból megrohanják a termelőket. Ugyancsak

komolyabb ellenőrzés lesz a vámsorompók közelében,

mert a beszerzett információk szerint az elővásárlók egy nagy tömege már a vámok körül elfogja a faluról bejövő termelőket.

Tömeges bérletjegyzések az új sasionra

A régi bérlők már a mai napig is csaknem teljes számban jelentették be igényüket eddigi bérleteikre, de meglepő nagyszámban keresik fel az új bérlők is a titkári hivatalt, úgy, hogy az új sasionra helyet biztosítsanak maguknak. A régi bérlők jogait az igazgatóság szeptember 18-áig tartja fenn, szeptember 19-én már az új bérlők is megkaphatják bérletüket. Éppen ezért a színház titkári hivatala tisztelettel felkéri a régi bérlőket, hogy jogaikat szeptember 18-áig okvetlen jelentsék be, nehogy a késedelemes jelentkezés következtében jogaikat elveszítsék. Külön érdekessége a színházi nyitásnak még az is, hogy, úgy a megnyitó előadásra, mint az első hét esti és délutáni előadásaira a jegyeket már tömegesen keresik. Az első héten színre kerülő darabok előadásaira a jegyeket csak a jövő hét közepétől kezdi árusítani a színház pénztára.

A szép kalandornő Lilly Damita felleléptével

Felsőbb tízezrek körében is épen olyan gondot okoz a férjhez menetel a lányoknak, mint a szegény negyed lakóinak. A szép kalandornő c. film lepergése alatt alkalmunk lesz meggyőződni arról, hogy milyen hihetetlen eszközökhöz folyamodik a legelőkelőbb uritársaság gyönyörű szép lánya, hogy egybekelhessen azzal, a kit szeret és imád. A legnagyobb fényűzéssel és szerzációs trükkökkel kiállított film főszereplője Lilly Damita, aki szépségével és ügyességével mindenütt, nemcsak imádoztját, hanem az egész nézőközönséget meghódította, így a Heyman-Szinkör közönségét is magával fogja ragadni minden előadáson. A szép kalandornő filmet péntektől kezdődőleg vetíti a Heyman-Szinkör rendez helyárok mellett. Kedvezményes jegyek hétfőn és ledén lesznek csak érvényesek. Jön! Emberek és nemzetek harca.

Jó harisnyát, Finom szvettert, Szép ingeket Olcsón vehet a Hófehérkében Sas-palota

370

* CHAPLIN CIRKUS
* CHAPLIN CIRKUS
* CHAPLIN CIRKUS
* CHAPLIN CIRKUS

Aki a teherneműt kímélni akarja, az mosson

Aki hófehér teherneműt akar, az mosson

Aki olcsón és gyorsan mosni akar, az mosson

RADION-NAL

Minden háznál

négy vagy hathezes szennyesruhát teljesen ingyen kimosatunk saját mosónőnkkel!

Hogy mi a RADION és milyen a hatása, azt a következőkből lehet látni:

Rimanóczy-szálloda: A Radion elsőrendű készítmény, sok pénzt lehet vele megtakarítani, és ezentul kizárólag azzal fogunk mosni.

Dr. Czeglédy Miklósné: Igen jól sikerült a nagymosás Radionnal, tisztít minden foltot és hófehérré teszi a fehérneműt.

Dna Dr. Ionel Moldovan: Radion este un preparat excelent spalatul cu el esten foarte placut și ușor.

Dr. Vadas Józsefné: Élvezet Radionnal mosni! Sok időt és fát lehet vele megtakarítani.

Welss E. David, Professor: Die Waschprobe mit Radion ist ausgezeichnet gelungen.

Tósztor Jenőné: (Szigligeti-utca 6.) Nagyon jól sikerült a nagymosás. — Ezután mindig Radionnal fogok mosni.

Eisele Antainé (Szetetka-u. 3.): A legsikeresebb mosás a világon. Mindenkinék ajánlhatom; negyedrészt fáradsággal jár. Köszönet a feltalálónak.

Aki próbamosást akar,

jelentkezzen személyesen vagy levelezőlapon, vagy telefonon:

1. Ernst ügynökségnél, sir. A. Mureșan (Szigligeti-u.) 6. Telefon 532, vagy 2. Schillingner Andornál, sir. Dim. Cantemir (Beöthy Ödön-u.) 34

Városunk első és legnagyobb szenzációja a

„Platoff”

doni kozák kórus

egyetlen hangversenye
19-én, szerdán este a

Heyman-szinkörben

MOZI

HEYMAN-SZINKÖR HETI MŰSORA (Telefon 29)

Szombat: 5, 7 és 9 órákor: Premier! A szép kalandor.

Vasárnap d. e. 11 órákor: A legnagyobb sláger-matiné: Gyere te bűnös.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: A szép kalandor.

Hétfő: 5, 7 és 9 órákor: A szép kalandor.

APOLLÓ ÉS ATLANTIK MOZGÓK MŰSORA

Szombaton 5, 7 és 9 órákor: Chaplin cirkusa. Megelőzőleg a legújabb Emericus Journal.

Vasárnap d. e. 11 órákor: Szenzációs kettős matiné műsor. Serdülő leányok, Grete Mosheimmel és Művészvér Norma Shearerrel.

Vasárnap d. u. 3, 5 7 és 9 órákor: Chaplin cirkusa és a legújabb Emericus Journal.

Hétfő: Chaplin cirkusa és Emericus Journal.

A FILMPALACE MŰSORA

Szombat: 5, 7 és 9 órákor: Collen Moore legújabb vigjátéka: Halló nagysád! Kacagató jelenetek a newyorki életből. Előzőleg egy 2 felvonásos sláger vigjáték és új Film-palace Híradó.

Vasárnap d. e. 11 órákor: Ördögsgiget, Lewis Stone. Ezenkívül: a Vidám paraszt, Fell Leó operettje. 10 lejes helyárak!

Vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 9 órákor: Halló nagysád!

Hétfő: 5, 7 és 9 órákor: Halló nagysád!

Jön: a Párisi fruska (Félg menyasszony). Lew. Cody és Norma Shearer.

Őszi kalapudonságok érkeztek
Tóth uri divatüzletébe

- * CHAPLIN CIRKUS
- * CHAPLIN CIRKUS
- * CHAPLIN CIRKUS
- * CHAPLIN CIRKUS

Divatbarchetek, flanelek
csodás kivitelben
LEITNER MÁRTON R. T.-nál.

* Chaplin cirkusa az Apolló és Atlantikban.

Berkovitsné

ארטה כשר

orth. kóser étterme

Nicolae Iorga (Zöldfa)-utca 19.

Ujonnal átalakítva.

Kerthelyiség.

Izletes házikoszt. 687

Fekete Mihály visszatért Erdélybe és egy szabadon portyázó kis színházat szervez

Fekete Mihály a Park hotel előtt találkozottunk tegnap. Itt van Nagyváradon a robusztus színész, aki évek óta nem tud mit kezdeni az erejével. Nagysikerű Shakespeare dikciói még most is kísérik a nézőt, akik látták a velencei mór vad és sötét alakjában, vagy Schylockként pénzimádónak és embernek is. Másnak, mint ahogy például a volt zsidó Gál Gyula játsza, aki antiszemita agitációt csinál a schylocki vívódásból. Fekete Mihály roppant színészi energiája már évek óta nem talál talajt, ég a talpai alatt Erdély és uton-utfélen sikkesztja el ez a kicsi föld ezt a valódi, kibontakozni sem tudó tehetséget.

— Visszatérem Erdélybe, — mondja széles gesztussal Fekete Mihály, aki szertelenségében volt már löcsiszár, régiségkereskedő és telepes gazda, — visszajöttem, mert újra akarok valamit. Embereket kutatok hozzá Nagyváradon, hogy megbudjak csinálni valami olyasmit, amit hiába keres erre felé a közönség a nagy színpadokon. Egy egész speciális stílusra gondolok, amiben van komolyság és van majdnem kabarenyi derű, artisztikum és fantázia, ha kell. Nyolc tehetséges ember kell hozzá csupán, nem kamaráznunk akarok, csak semmi nagyképűséget nem, ez a tizenöt év előtti divat. Valami egészen olyat,

ami közel áll a mai emberhez és ennek a formáját úgy gondolom, megtaláltam. A lehetősége terveim megvalósításának nyitva áll; Bukarestben már sikerült a megfelelő engedélyt megszereznem. Ott fogok játszani, azokban a városokban, ahol éppen nincs színház. Szabad portyázók leszünk, a kiket egymással és a közönséggel csak a művészet szeretete köt össze.

Dél van. Megkezdődik a forró. Az emberek, az idősebb korosztály utánanéz Fekete Mihálynak, a baklások már nem ismerik. Vagy még nem ismerik.

Az egyik autóbolt előtt egy sofőr áll. A sofőr két hét óta egy kékre lakkozott Citroent vezet. A Citroen Sugár Teri urhölgyé.

— És ön mit keres itt? — fordul a köszönő férfi felé Fekete Miska.

— Már én se vagyok együtt a művésznővel, — mondja a sofőr, nincs ember, aki vele kijönne.

— No, ugye nincs, szól szeliden a sorstalan nagy erdélyi színész, gondoltam én is: Sugár Teriben két ember lakik, az egyik maga a báj, a másik örvény, tűz és veszedelem.... (h. l.)

oooooooooooooooooooooooooooo

* Serdülő leányok és Művészvér az Apolló vasárnapi matinéján.

SPORT

Sportpályázatunk eredménye Uj pályázat

Multheti pályázatunkon a következők nyertek:

„Lukus”, Simon J., Ackersmann Károly, Kohn Imre és Popa Livius.

E heti kérdéseink és jutalmaink a következők:

Mi lesz az Amatőr—NAC, Törekvés—NSC és a Ferencváros—Admira meccsek eredménye?

1. díj. öt pesti Hirlap-könyv.
2. Egy sportsapka. 3. Mozijegy, 4.

Egyenlő ellenfelek küzdelme lesz a holnapi Amatőr—Nac mérkőzés

A fiatal Amatőr az összes váradai román futballisták belépésével olyannyira megerősödött, hogy a jelenleg nagy formában lévő NAC-nak az utolsó pillanatig keményen meg kell dolgozni a győzelemért. Nem csodálkozunk, ha hétfőn meglepetésszerű eredményről kellene beszámolnunk. A mérkőzés, mely egyike lesz az

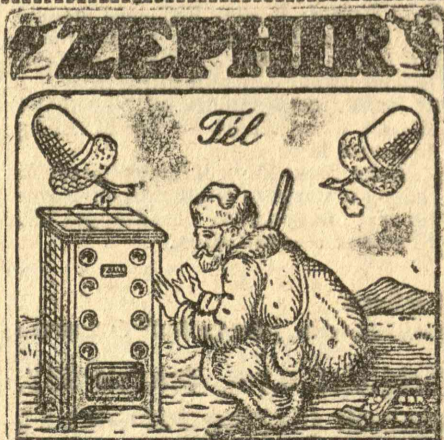
5, 6. Meccsjegyek (egyszemélyes). A pályázatokat legkésőbb ma estig, a Nagyvárad Estilap szerkesztőségébe kell beadni Printul Carol (Szilágyi Dezső)-utca 6. A borítékra ráírandó „Estilap sportpályázata”. A díjak hétfőtől átvehetők a Hegedűs Hirlapirodában.

oooooooooooooooooooooooooooo

* Serdülő leányok és Művészvér az Apolló vasárnapi matinéján.

őszi szezon legérdekesebb meccseinek, pontosan öt órákor kezdődik és a bírói tiszta és nagy tudású Bocean János látja el. Előzőleg Popp Jenő biráskodása mellett, a NAC és az Amatőr második csapatai játszanak, míg 2 órákor a festők és mázolóik ambiciózus műkedvelő csapatai mérkőznek.

* Chaplin cirkusa az Apolló és Atlantikban.

-kályhával fűt ma már a „Makk-ász” is. Ha jó kályhát akar, szerezze be már is.

10 kg. fűvel fűt egy 80 m²-es szobát **24** órán át

Leggazdaságosabb. Leghigiénikusabb. Világzabados. Tartóssága örökös! Tíz évi garancia!

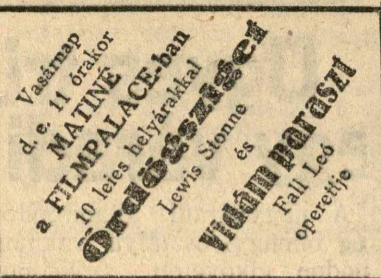
ÁRLAPOT KÉSZSÉGGEL KÜLD:

Szántó Dezső és Fia

Oradea, Str. Mărășesti 8. Telefon 4-91.

868 Városi Iroda: Str. Avram Iancu 8.

Acéllemez-redőnyök, Esslingeni faredőnyök. Vasszerkezeti cikkek.

○ A fegyelmi-bizottság Rónai Ferencet az emlékezetes Törekvés—Nac mérkőzésből kifolyólag, két hétre tiltotta el a játéktól, míg egyesületét, a NAC-ot, 300 lejfel büntette meg.

* Serdülő leányok és Művészvér az Apolló vasárnapi matinéján.

○ Hétfői számunkban részletes beszámolót közlünk az összes bel- és külföldi sporteseményekről.

* Chaplin cirkusa az Apolló és Atlantikban.

○ A Törekvés Szalontán. Vasárnap d. u. a Törekvés Nagy-szalontán játszik barátságos mérkőzést a NSC-vel. Indulás vasárnap d. u. fél 2-kor pontosan a Rhédey-kerti sporttérről. Kísérők oda-vissza 100 lejfel fizetnek. Jelenkezni lehet a Törekvés klubhelyiségében. — A mérkőzést Chromek János szövetségi kapitány vezeti. Chromek személye garancia arra, hogy a mérkőzés, — bármilyen parázs hangulat is legyen — sima mederben fog lefolyni.

Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank

Oradea, Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 3.

ALAPITATOTT: 1872

Teljesen befizetett saját tőke:

72 millió lei

Engedélyezett devizahely. Vámcsekkek. Pénzbevitel. Takarékbetétek. Folyószámlák. Átutalások. Váltószámítolások. Bekebelezéses kölcsönök ház- és földingatlanokra. Előleg árukra és érték-papirokra.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez.

715
Ovadékképes állampapírokat kölcsönözünk.

**ROMANIA BUDAPESTI
UJ KÖVETE DUCÁNÁL**

— Bukarestit tudósítónktól —

Vasile Grigorcea, Románia budapesti új követe, tegnap audiencián volt Duca miniszterelnök-jelnyettesnél. A legközelebbi napokban Grigorcea eddigi állomáshelyére, Varsóba utazik, ahol negteszik a diplomáciai előírás szerint való látogatásokat. Azután Budapestre utazik az új követ, hogy hivatalát átvegye.

**Váradon alacsonyabban
vannak maximálva a hús és
zsíráruk, mint más városokban**

A polgármesteri hivatal, tekintettel a hús- és zsíráruk folytonos emelkedésére, bekérte a többi erdélyi városok árait, hogy megállapítsa: ház eltéréseket. Legnagyobb feltűnésre kiderült, hogy a váradai hús- és zsíráruk — bár az itteni piacon az élőjóság sokkalta drágább, mint más városokban — az árak jóval alacsonyabban vannak maximálva.

A váradai husiparosok ezzel is igazolták, hogy csupán a körülmények kényszerítő hatása alatt kérték mindenkor az árak emelését.

Értesülésünk szerint, sajnos, az élőjóság piaci ára még egyre fog emelkedni és azt részben az export, részben pedig az óriási takarmányhiány idézi elő.

**Egymilliárdot elpocsékolnak
az állam vagyonából**

Brassó mellett fúrják a világ legdrágább alagútját

— Bukaresti tudósítónktól —

Évekkel ezelőtt elhatározta a kormány, hogy Erdély és az okirályság összeköttetésének intenzívebbé való tétele céljából alagutat furat a Kárpáton. Keresztvár község mellett. Kiírták a pályázatot és jelentkezett is több bel- és külföldi cég. Egy belföldi cég nyerte el, mely rögtön cedálta a munkálatot a „Julius Berger Tieibau“ világhírű berlini vállalatnak. A szerződés szerint az alagutnak 574 millió lejbe kellett volna kerülnie, vagyis méterenként 4023 aranylejbe.

Ez az ár normálisnak mondható, amennyiben világszerte, a terephez képest változóan 1400—5400 aranylejbe kerülnek az alagutak méterenként. De becsuszott a szerződésbe egy kis szakasz, amelyet könnyen lehet különféle módon interpretálni; ez a szakasz „az árak változandóságáról“ szövege. És így, míg a Berger-cég 1914-ben 1500 aranylejes méterenkénti költséggel építette a moreni-színajai alagutat, addig most a keresztvári alagut, „az árak változandóságánál“ fogva méterenként a 9771 aranylejes árhoz is eljutott.

Egy Andreescu nevű mérnök, aki ezzel a kérdéssel foglalkozik egy bukaresti szaklap legutóbbi számában, számadatokkal bizonyítja, hogy a keresztvári a világ legdrágább alagútja, amelyre 31 millió arany, azaz egymilliárd papirlejjel többet pocsékolnak el, a jól megfizetett egységáron felül.

A bukaresti sajtó, amely Andreescu szakszerű cikke alapján szelözteti az ügyet, ezeketán felveti a kérdést: *ki nek a szép szeméért használják el fölöslegesen ezt a milliárdot az állam vagyonából?*

**Hatvany Lajost szabadlábra
helyezték betegsége miatt**

— Saját tudósítónktól —

Budapestről jelentik: Mint ismeretes, szerdán hirdette ki a budapesti büntető törvény-szék a magyar királyi Kuria jogerős ítéletét Hatvany Lajos pörében. Az ítélet másfél évi börtönrre, százötvenezer pen-

gő kártérítésre és a politikai jogok ötévi felfüggesztésére szövege. A kilenc hónapos fogságból nyolc és félhónapot számított be a bíróság.

Miután Hatvany a fogság idején komolyan megbetegedett, védői kérést intéztek az igazságügyminiszterhez a vé-

gett, hogy a súlyos betegségre való tekintettel engedje meg a büntetés félbeszakítását.

Tegnap délután döntött az igazságügyminiszterium ez ügyben: Hatvany Lajost szabadlábra helyezte. A beteg Hatvanyt rögtön átszállították egy szanatóriumba.

**Apponyi válasza
a népszövetségi főtitkárnak
az optáns-pörben**

— Az Estilap eredeti távirata —

Genfből jelentik: A Népszövetségnek működő román delegáció szeptember hetedikén levéllileg közölte a Népszövetség főtitkárával, hogy az optáns-pörbe három teljes hatalmu delegátust nevezett be. Ezt a bejelentést a Népszövetség főtitkára Apponyi Albert grófnak, Magyarország fődelegátusának tudomására hozta. Apponyi a főtitkárnak adott válaszában kérte: közölje a főtitkár a tanács tagokkal, hogy a román bejelentésben foglalt megjegyzésekre ő (Apponyi) majd akkor adja meg a választ, amikor a tanács az ügy egész komplexumával foglalkozik.

Takarékoskodik a Népszövetség...

— Az Estilap eredeti távirata —

Genfből jelentik: A Népszövetség leszerelési főbizottságának tegnap délutáni ülésén Tanczos Gábor magyar delegátus kifogásolta, hogy a leszerelési és döntő-bíráskodási egyezségokmány figyelmen kívül hagyta azt a fontos megállapodást, amely szerint a Népszövetség tagjai kötelezik magukat a döntőbíráskodási ítéletek végrehajtására és nem indítanak háborút olyan szövetségi tag ellen, aki az ítéletnek aláveti magát.

Tanczos Gábor kiemelte, hogy az egész döntőbíráskodási szerződés értelmetlen; végrehajtásáról nem gondoskodnak.

Politis előadó kijelentette, hogy a bizottság a közgyűlés elé terjeszti ezt a problémát és kéri fogja az egyezségokmányba való fölvetését.

A költségvetési főbizottságban Baranyai magyar delegátus szóvá-

tette a Népszövetség kisebbségi osztálya tisztviselőkarának leépítését, ami állítólag takarékoskosságból történt. Reméli, hogy ez nem jelenti azt, hogy a jövőben kevesebb figyelmet fordítanak a kisebbségi kérdésekre.

**A FILMPALACE-ban ma:
Halló Nagysád!**

Collen Moore vigjáték

Bútorüzletemei

Reg. Ferdinand (Rákóczi) ut 14. alá helyeztem át. Apolló-palota mellett.

Büchler Márton

Ujabb repülőrekord

Berlinből jelentik: A Junkers-gyár bejelentette a légi-ügyi hivatalnál, hogy Schininger mérnök tegnap W. 84. típusu Junkers-repülőgéppel megjavította a világrekordot. 1000 kilogramm hasznos-teherrel 7805 méter magasra emelkedett fel — tehát 1000 méterrel magasabban, mint amennyi az eddigi rekord volt. A gyár a Nemzetközi Repülőszövetségtől kérte ennek a rekordnak hitelesítését.

BEFEJEZTÉK A NYOMOZÁST SZATHMÁRI JÓZSEF BÜNYGÉBEN

A nagyváradi rendőrség bünyügyi osztálya közli, hogy az uzsorával gyanúsított Szathmári József bünygyében a nyomozást a mai napon befejezték. A rendőrség nem kevesebb, mint 12 rendbeli uzsoraesetet állapított meg nála. Kihallgatás után Szathmári Józsefet átkísérték az ügyészséghez. A lefoglalt bünyjelek egyelőre a rendőrségen maradnak.

Érdekes, hogy Szathmári József ellen panaszosok nem jelentkeznek.

Női ruhaszövetek és kabát posztók hallatlan olcsó árban LEITNER MÁRTON R. T.-nál

**Gyere te bünyös
A Heyman-szinkör
vasárnapi matinéján
Harrold Lloyd-val**

Matiné az Apollóban
Vasárnap délelőtt 11 órakor
Szenzációs kettős matiné-műsor!

Serdülő leányok
Grete Mosheim-mal és Művészcér Norma Shearer-ral

Ma már a Szép kalandornő a Heyman-szinkörben.

Az Astoria Palais de Dance helyiségében
vasárnap estétől új műsor

Nagri & Patino és Rya Foerster
felléptével
A zenét Janikov és Szebenl Toma jazz művészek szolgáltatják

Zsigmond Béla képmemóriája

Zsigmond Béla, a csöndben dolgozó emberek közé tartozik. Alkotó művész, aki elvonul a tárgyaival, beissza őket, hogy visszavetítse vásznain aztán.

Tájak, városrészletek s ritkán emberi arcok tűnnek fel Zsigmond Béla képmemóriájában. Nem a viaskodó művész ez a fiatal festő, nincs nagyobb akarása: szépet akar alkotni. Kikeres egy tündöklő sarkot a föld tüneményes változataiból s a bányai fűde levegő, Velence holdas éjszakája, Firenze tornyai ragyognak vissza ránk. Szépet akar alkotni s ez nem mindenkinek sikerül, Zsigmond Bélának megvannak az eszközei hozzá, tudása és talentuma, hogy jól elvégezze azt, amihez hozzáfogott.

Ez teszi szimpatikussá ezt a különben fáradhatatlanul önképző tehetséget, aki nem titánkodik, kerüli a modorosságot, nem izzik olyan lángokat, aminek csak hamuja marad, nem szolgál fel rossz pezszt, édes tiszta víz Zsigmond Béla festészete, ize van, kellemes aromája.

Zsigmond a Kornweisz üzletben állította ki legutóbbi Olaszországban töltött esztendejének értékes eredményét. Képei olcsók és bátran díszíthetők minden szépet szerető ember otthonát.

(-os)

Uri fehérneműt a legszebb kivitelben készíti **Tóth** uri divatüzlete 875

* **Az asztalosiparosok háziestélye.** Ma, szombaton este 9 órakor az Iparoskör összes termeiben műserral egybekötött háziestély lesz, melyen elismert műkedvelők **Losonczy Gábor** vezetése mellett, három teljesen új Szenes-, Nöti- és Liptai-vígjátékokat mutatnak be. Műsor után tánc. Belépődíj nincs, csupán a műsor megváltása kötelező.

* **Bélrenyhesség, gyomor- és bélhurut,** a vastagbélfal kezdődő megbetegedése, vakbélgyulladásra való hajlamosság esetén a természetes „**Ferenc József**”-keserűviz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasiszervek pangását. Sok évi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a **Ferenc József**-viz használata a bélműködést kitűnően szabályozza. Kapható gyógyszerárakban, drogueriákban és fűszerüzletekben. 7

* **Megjelent a Rádió-Amatőr szeptemberi száma.** Ára 45 lei. Kapható a **Hegedűs Hírlap**irodában.

Zongora vásárlók figyelmebe!

Steinway & Sohn, New-York
Grotrian—Steinweg, Braunschweig—London
L. Bösendorfer
„Stingl Original”
Hoffmann & Czerny, Europa legnagyobb zongoragyára
Schweighofer
Ehrbar
Petroff
Rudolf Stelzhammer
J. Nemetschke
és még számos világmárka egyedüli és kizárólagos lerakata Nagyváradon a **MUSICA**.
Minden gyártmány állandóan raktáron
Saját érdekében csakis úgy vegyen zongorát, ha annak új voltát és gyári eredetét maga a gyár is garantálja.
„MUSICA” Rácz Ernő

Mi újság?

Ma és a következő napokon:

Lilly Damita és Georg Alexander hatalmas slágerfilmje

A szép kalandornő

Rendes helyárrakkal! Kedvezményes jegyek nem érvényesek

Harrold Lollyd

Vasárnapi Matiné

Harold Lollyd

Gyere te bűnös

Az utolsó évtized legjobb és legszellemesebb vigjátéka

HEYMAN-SZINKÖR

Letartóztattak egy uzorást — és ezzel erkölcsi elégtételt kapott a közvélemény

Milyen boldogok lennénk, ha ez igazán így volna. Örömmel üdvözlőnk a sárkányölő vitézt, **Gombos Ulpiu Traiant**, aki ime küzd, harcol, és győzelmet arat értünk!

Egy kicsit azonban mégis csalódtunk. Felébredtünk a győzelem reggelén és meglepetve láttuk, hogy tulajdonképpen semmi sem változott. Egy uzorással lett csak kevesebb. Egy kis fiók-uzorással, aki, igaz, szegény embereket tett tönkre, de kártékony működése mégsem áll arányban azzal a nagy harciájával, amely az ellene indított háború okozott.

Még mindig nagyon sok kiuzorázott szegény ember maradt és nagyon sok uzorás.

Még mindig vannak a kis uzorásnál sokkal natalmasabb, lebirhatatlanul erős szípolozók és alig lett kevesebb az elnyomottak, a kiuzorázottak száma.

Mert, ha alaposan megfigyeljük, egész mai társadalmunk az uzorára van berendezve. Talán máskor is így volt ez, csak nem ennyire kifejezetten, nem ilyen álszemérem nélkül és nem ennyi cinizmussal.

Az uzoratorvényt már régen elfelejtették az adósok, a bíróságok és főképpen a hite-

Kötött kabátok, puloverek legnagyobb választékban **Klein Vilmosnál**

lezők. Régen elmúlt annak az ideje, amikor a társadalom szerveztségének erejével sietett a gyengék segítségére és védte azokat úgy, ahogy azt a törvény előírta: „Nem engedte meg szorult helyzetüket könnyelműségüket, vagy tapasztalatlanságukat kihasználni.

Ma már mindenki könnyelmű, mindenki szorult helyzetben van. De talán éppen ezért nem alkalmazzák az uzoratorvényt, mert többé senki sem tapasztalatlan. Tud-

ja a hitelező, tudja az adós, hogy mit kockáztat, amikor összeköttetésbe kerül egymással. Az adós talán egész életének gazdasági eredményeit köti le a hitelezőnek, a hitelező pedig belekalkulálja a kamatba a kihitelezett összeg teljes elvesztésének rizikóját.

Ezért nagyon nehéz uzoráról beszélni. Uzoráról abban a korszakban, amikor tulajdonképpen minden a preszióra van alapítva. A sors a gazdasági élet embertelenségére kényszeríti rá azokat is, akik talán más korszakban humanusan tudtak volna gondolkodni. Az egyik munkát uzoráz, a másik szerelmet, a harmadik pozíciót, hatalmat, kiváltságot és még a legsolidabbak az uzorások közül azok, akik csak pénzt uzoráznak.

Egy kis uzorás eltírása tehát nem nagy eredmény. Tesék csak körülnézni a nagy uzorások között. Meglátja őket képviselő ur az első pillanatra nem rejtőznek el külvárosi viskóba és nem néhány száz lejjel manővereznek. A gazdasági és társadalmi élet legfelsőbb pozícióit foglalják ők el.

A világért sem kívánjuk, hogy most már általános háborút kezdjen a nagy uzorások ellen is. Nemesak azért, mert tudjuk, hogy a siker itt már kevésbé lesz könnyű. Hanem különösen azért, mert nagyon jól tudjuk, hogy az uzorás ma társadalmi termék és az uzora ugyszólván bevett, elismert és tekintéllyel járó foglalkozás.

Hiába csuknak be egy kis-uzorást, vagy akár tizet is. Az uzora virágozni fog mind-

Klein Vilmos

harisnyái a legjobbak.
Bul. Regele Ferdinand 3.

addig, míg a mostani egészségtelen és átmeneti gazdasági és társadalmi berendezkedés meg-

Legdivatosabb

nőikabát- és ruhaszövetet
legolcsóbban

Barna Jenő

nőidivat és kelengyeáruházában Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 3

vásárolhat

785

nem változik. A kisuzorás kisemberei nem kerültek volna az uzora hálójába, ha nem lettek volna intézmények, amelyek törődtek volna velük, amelyek segítettek volna rajtuk a másnapi kenyér súlyos problémájának megoldásába.

Köszönet és hála mindenkinek, aki a kisemberek szomorú életének javításáért harcol. De nem nevezhető purifikációnak a mai világban, a nagyuzora korszakában egy kisuzorás megfojtása. (drb.)

A FILMPALACE-ban ma:
Halló Nagysád!

Collen Moore vigjáték

* **Külföldi tanulmányutamból** hazaérkeztem s új iparművészeti tanfolyamot kezdek. Tanítok: női kalap, művirág, jätték- és diszbaba, lámpaernyőkészítést, művészi bőrmunkát festéseket, lakásdíszítést, terítők, függönyök összeállítását, diványpárnát stb. Rendeléseket művészi kivitelben készítek. R. Bokor Szidi, Str. De Lavrancea No. 1., első emelet.

* **Chaplin cirkusza az Apolló és Atlantikban.**

* **Szenzációs kettős matiné az Apollóban vasárnap d. e. 11 órakor.**

* **ANTICA CASA BORSA LINO kalapok a legjobbak.** Kizárólagos lerakat **LENGYEL** uridivat üzletében.

* **Chaplin cirkusza az Apolló és Atlantikban.**

* **Az iparosok forgalmi-adó** ügyében a felebbezések száma folyton növekszik. Az Ipartestület egy egyenlőleg, mint közös akcióval folytatja a felebbezések elkezdését s felhívja az iparosokat, hogy a forgalmiadó kivetése ellen (a kivetési jegyzőkönyv bemutatásával) az Ipartestületben a péseket megtegyék.

* **Szenzációs kettős matiné az Apollóban vasárnap d. e. 11 órakor.**

Megbízható minőségben vásznak
chiffonok, damasztok
LEITNER MARTON R. T.-nál

* **A nagyváradai „Oltea-Doamna” leányliceum internátusának** nyárral, tejjel és hussal való eltárasára árlejtsést hirdettek. A táridő szeptember 29-én délután 11 óra. Részletes felvilágosítást a liceum igazgatósága (Stefan-cel-Mare v. Tisza-Kálmán tér 4.)

Harisnyák legolcsóbban Klein Vilmosnál

* **Szenzációs kettős matiné az Apollóban vasárnap d. e. 11 órakor.**

A FILMPALACE-ban ma:
Halló Nagysád!

Collen Moore vigjáték

Kratochwill ezredes, a négyes honvédek isonzói vezére magyar miniszter lesz

A magyar politikai életben válság-hullámok gyűrűznek. A kép még nem tiszta, a politikában is három napig szoktak tartani a csodák s lehet, hogy a mai sötét viharfelhő mögött hamarosan kiragyog a derűs kék ég. De lehet, hogy a Bethlen-kormány nagyon komoly szituációba sodródott...

Bethlen miniszterelnök a régi szokásoktól eltérően, pártjának meghallgatása nélkül tett igen fontos intézkedéseket. Új minisztériumot kreált, majd a legitimista párttagok nagy meglepetésére honvédelmi államtitkárrá nevezte ki a szabadkirályválasztók pronoszált vezérét, Gömbös Gyulát. E miatt élénk forrongás tört ki az egységes pártban, melynek balpártjáról Kállay Tibor, a Bethlen-kormány volt pénzügy-minisztere levált. Nemcsak a pártból lépett ki, de lemondott mandátumáról is, hogy új választásnak vesse alá magát. Az ellentétek applanálására erős akció indult s a miniszterelnök mindenekelőtt a legitimisták további támogatását akarja biztosítani. Így merült fel az a gondolat, hogy gróf Csáky, mostani honvédminiszter helyére, miután tárcájáról amogy is lemond, Kratochwill Károly altábornagyot nevezik ki honvédelmi miniszterre, a legkiválóbb hűségű magyar legitimista vezért.

Az új magyar hadügyminiszterjelölt Kratochwill Károly altábornagy, aki tudvalevőleg a háború alatt a nagyváradi 4-es honvédeknek volt atyai főszázfőnök híres hősi parancsnoka s a békeévekben József főherceg fiának, József Ferenc főhercegnek volt a katonai nevelője. Kratochwill Károly azt az emelkedett szellemét, amely egész harctéri pályafutása alatt szíjjeláradt az ő katonái felé, nem a főhercegi udvarból hozta magával. Már fiatal tiszt korában feltűnt nagyszerű képességeivel, tudásával, amelyek őt tették kiválóvá akkor, amikor a fiatal főhercegnek nevelőt kerestek az armádia tisztjei között.

A háború első napjaiban a budapesti 1-es honvédek ezredébe osztották be Kratochwill Károlyt, mint őrnagyot, majd a polyniai harcok alatt a 4-es honvédek egyik zászlóaljának parancsnokságával bízták meg és néhány hónap múlva, mint ezredes, ő lett a nagyváradi házezred parancsnoka. Egész a háború végéig maradt aztán az ő szeretett 4-es bakáinak közelében, mert amikor érdemei elismerésére nagyon előkelő parancsnokságot akartak ráruházni, azt kérte fölötteseitől, hogy a 39-es dandárparancsnokságot bízzák rá, mert ebbe a dandárba tartoznak a nagyváradi bakák, akikről nem

hajlandó megválni. A világháborúnak egyik legnépszerűbb magyar katonatiszta volt Kratochwill Károly, aki minden cselekedetével önfeláldozó atyai gondoskodását hintette szét azokra a szerencsétlenekre, akiket a sors a harctérre dobott, de akik mégis abban a különös szerencsében részesülhettek, hogy ő volt a parancsnokuk. Az ezred apjának lüvták és ez nem volt frázis, mert Kratochwill Károly azok közé a kivételes katonák közé tartozott, akik minden egyes embert, aki ezredéhez tartozott, névszerint ismernek, akik minden baka családi ügyével, bajaival és gondjaival meg akarják ismerkedni és akik különös problémáinak tekintették, hogy minden embernek segítségére lehessenek. És Kratochwill Károly, ha már nem tehetette azt, hogy a golyó elől védelmezze az ő fiait, mert hiszen önmagát sem tudta védeni a gránátok elől, legalább annyit tett meg, hogy állandó érintkezésben volt a polgári hatóságokkal, amelyekről segítséget kért alárendeltjeinek szűkölködő hozzátartozói számára.

Kratochwill Károly, mint ez-

redparancsnok, szűk vezérkarába maga köré gyűjtötte ezredének legértékesebb elemeit, akiknek a szolgálatai, ötletei az ő gondoskodását meg tudták osztani vele. Segédtszta dr Váli Péter volt, ez a kiváló intelligenciájú nagyváradi ügyvéd, a ki a civil élet békés nyugalmából minden átmenet nélkül került a borzalmas háború forgatagába és Kratochwill vezérése mellett a jó katonatisztnak ideális típusává lett. Kratochwill vezérkarához tartozott még többek között Sidló Ferenc, a kiváló magyar szobrászművész, Wallshausen Zsigmond festőművész, a modern magyar piketura egyik európai hírű mestere, Acs Vilmos mérnök, aki az első frontszínházat alakította, Lestyán Béla festőművész, Devecska Ferenc iparművész és Agoston Péter, a nemrég tragikusan elhunyt forradalmi vezér.

Kratochwill Károlyt a katona kARRIERÉNEK csúcspontján látni nem éri váratlanul azokat, a kik őt ismerik és benne a katonatisztek kiemelkedő példaképét becsülik.

(m. i.)

Tanácskozás a volt monarchia háborúelőtti adósságairól

(Saját tudósítónk távirata)

Prágából jelentik: Hír szerint októberben lesznek Bécsben azok az előzetes megbeszélések, amelyeket az utóállamok képviselői a háborúelőtti adósságok konferenciájának megkönnyítése céljából

tartanak. A konferencia Párisban lesz november folyamán. A bécsi előzetes értekezleten tisztázzák mindazt, amit a legutóbbi romai tanácskozás el nem intéztek.

A Mária Királyné városi színház bérlet-hirdetése az 1928-29. színházi évadra

Dr Janovics Jenő színházgáto az 1928-29-iki színházi évadban lejátszandó 120 előadásra bérletet hirdet. Negyven (40) esti előadást fognak tartani A. bérletben (hétfőn és csütörtökön), 40 (negyven) esti előadást B bérletben (kedden és pénteken), (40) negyven esti előadást C. bérletben (szerdán és szombaton.)

A megkötött bérletek annak lejártáig fel nem bonthatók.

A bérlet ára négy egyenlő részletben előre fizetendő.

Az első részlet a bérlet megkötésekor, a második részlet 1928 december hó 1-én, a harmadik részlet 1929 február hó 1-én és a negyedik részlet 1929 április hó 1-én fizetendő.

Bérelni lehet a mai naptól kezdődőleg a színház titkári irodájában, II. emelet 29. számú ajtó d. e. 10 órától 1-ig és d. u. 4 órától 6 óráig.

Tekintettel a már eddig megnyilvánult nagy érdeklődésre és a tömeges előjegyzésre, a múlt évi

bérlet helyeit a színház igazgatósága csak szeptember hó 13-ának délutáni 6 órájáig tartja fenn. Ezen időn túl a ki nem bérlet helyeket az előjegyzett új igénylőknek kell kiadnia.

Bérlet árak: Nagy páholy 40 A. B. vagy C. estére 16.340, Rendes páholy 12.512, Zsöllye 3.363, Kör-szék 2.636, Támlásszék 1.656, Erkélyszék 1.200, II. rendű támlásszék 1.200.

A bérletárak tehát pontosan ugyanazok egy-egy előadásra átszámítva, mint a múlt évben voltak, a különbség csak az hogy tavaly összesen 90 bérletes előadás volt, ez évben pedig 120 bérletes előadás lesz, mind a bérlet tehát 10 előadással fog többet kapni, mint tavaly.

* „Láposy zeneiskola“ hegedü-, zongora és zeneelméleti tanszakkal. Str. Simeon Stefan (Bethlen) 20.

Budapesten olcsóbb lett a kenyér

— Saját tudósítónktól —

Budapestről jelentik: Hétfőtől a kenyérrakarat két fillérral lesz állítják.

A magyar főváros közgyűlése zajos ülés után kétfélmillió pengő hitelet szavazott meg a drágaság letörésére.

Százhetesztendős indiai törzsiönök európai látogatása

Mikor Viktória királynő jubileumát ünnepelték Angliában, nagy feltűnést keltett a londoni ünnepségen egy öreg indián vendég, aki az amerikai indiánokat képviselte exotikus öltözetében, madártollakból készült fejésszel. Az egyik indián törzs főnöke volt ez: a Nagy Fehér Sas. Most az a hír érkezik róla Newyorkból, hogy ismét meg fogja látogatni Angliát és onnan elmegy Franciaországba és Németországba is. Tökéletesen tud angolul és előadásokat fog tartani az amerikai indiánokról Londonban, majd Párisban és Berlinben is. Hatvan indián jel-nyelvet ismer.

Az Oszage-törzs főnöke és már százhetesztendős, de még mindig erőteljes, nem is látszik többnek hatvanesztendős-nél. Hét évvel ezelőtt folyamodott az Egyesült Államok kormányához, hogy hivatalosan állapítsa meg róla: hány esztendős. A kormány ekkor tudósokat küldött Colorandóba, hogy hitelesen állapítsák meg a legöregebb indián törzsiönök életkorát. A tudósok megállapították, hogy Nagy Fehér Sas 1822 január 1-én született a Look Out Mountain egyik hegyi tanyáján. Hiteles sziklafeliratok igazolják ezt a hagyományon kívül. Most már százhetesztendős a hatalmas termetű Nagy Fehér Sas. Előadását érdeklődéssel várják a folkloristák, mert sok ismeretlen adatot fog elmondani a már pusztulóban levő indiánokról, Amerika őslakóiról.

* Varrónők figyelmébe! Megérkezett az 1929. évi Mode Album. Kapható a Hegedüs Hírlapirodában.

Ingyen apróhirdet és az Estilapban

A Nagyváradi Estilap meg akarja hálálni olvasóinak azt a szeretetet, amit a lap iránt tanúsítanak. Mindenki, aki a lapot állandóan olvassa, ingyen veheti igénybe a lap apróhirdetési rovatát.

Aki a Nagyváradi Estilap tizenöt lapját behozza a kiadóhivatalba (Hegedüs Hírlapiroda), annak ingyen közlünk egy tiszta apróhirdetést.

Vegye meg, tegye el a Nagyváradi Estilapot és hirdetés formájában visszakapja azt az összeget, amit a lapért fizetett.

„Megfiatalítottak” - ha találkoznak ...

(Bécsi tudósítónktól.)

Fél év óta két furcsa lakója van az egyik badeni szanatóriumnak. A bécsiek, ha átrándulnak Badenbe, többnyire nem mulasztják el, hogy meg ne csodálják a két öreg embert, akik január első napjaiban kerültek a szanatóriumba, fáradtan, munkaképtelenül, megtörve, elaggottan. A két öregember fél év alatt egészen megváltozott. Mozdulataik finiszek, ruganyosak, állandóan azt ismételtetik, hogy dolgozni akarnak, táncolni szeretnének. Rajtuk mulat és őket csodálja Baden fürdőközsége. Az egyik öregember 65, a másik pedig 67 esztendő. A szanatórium irodájában a falon függ fényképük: „Gyógykezelés előtt” és „Gyógykezelés után”. Ugyancsak berámázva a falra akasztották a két öreg testi állapotának orvosi leírását, amely részletesen elmondja, milyen állapotban voltak akkor, amikor átléptek a szanatórium küszöbét. A 65 esztendő aggastyán az egyik bécsi állami menhely lakója volt. Már nem tudott dolgozni, a teljes aggság jelei mutatkoztak rajta. A másik szintén munkaképtelen volt, teljesen elerőtlenedve, lesóványodva, alig tudta vonszolni magát. A szanatóriumban aztán végrehajtották azt a bizonyos „ijatalító” műtétet. A műtét után három hét múlva már mind a két öregemberen jelentkeztek a megfiatalodás szimptomái. Eleinte még botorkáltak, vánszorogtak, de csaknem egyszerre mind a kettő nagyszerű étvágyra tettek szert, úgyhogy, alig volt elég az ebéd, amit a szanatóriumban kaptak. Most aztán eszük ágában sincs, hogy elhagyják a szanatóriumot, boldogan dolgoznak mind a kettő. Az egyik most a szanatórium segédportása, akinek az a legnagyobb szórakozása, hogy szolgálata végeztével elmegy moziba. A másik pedig a szanatórium kerijében dolgozik. Az utóbbi időben hat kilót hizott. A két öreg, aki azelőtt nem is ismerte egymást, meleg barátságot kötött a szanatóriumban. A „megfiatalodás”, a közös sors összekapcsolta őket és annyira elégedettek, vidorak, annyira telítve vannak életkedvvel, hogy a legutóbbi vasárnapon kettesben kirándultak. Daedembe mentek, oda-vissza 20 kilométert tettek meg gyalog és amikor hazatértek, nem is panaszkodtak fáradtságról.

28 Lei 28

Tündérujjak

összes raktáron levő számait
számanként

28 leiért adjuk el.

Hölgyeknek kedvező alkalom.

Kapható a

Hegedüs Hirlapirodában

28 Lei 28

APRÓHIRDETESEK

Lakás

KERES két butorozott szobát modern házban központban mérnök nevével gyermek nélkül. Ajánlatokat Apolló-palota III. emelet 23. címre kér. 281

HÁZASPÁR butorozott szobát, fürdőszoba használatra keres. Cím Hegedüs Hirlapiroda. 300

KERESEK 3 4 szobás modern lakást központban egészséges helyen november elsejére, esetleg előbb. Kérek címet, vagy ajánlatot „Régi váradi” címre a kiadóba, (Hegedüs Hirlapiroda.) 158

Alkalmazás

UTAZÓ Erdély és Bánát részére, kézimunka kereskedők látogatására, magas jutalékkal felvétetik. Cím a kiadóba. 298

Adás-vevés

FÉNYKÉPEZŐGÉP, dupla anastigmat, F: 3, 8, compur-zár, dupla borkihuzat, eladó. Hotel Palace portás. 299

PATENTEKET szabadalmazott, vagy nem szabadalmazottakat megvételre keresek. Modern jellegre választ a Hegedüs Hirlapirodába kérek. 302

TEHERAUTÓ Ford üzempépes állapotban eladó Str. Lebedei (Hattyu-u. 14.) Popovits. 306

JAZZBAND felszerelés olcsón kapható Haár hangszerkészítőnél Oradea Str. Vlahuța 21. 304

Különfélék

MAGAS díjat fizetek a Nagyváradi Estilap ez év március 27, május 5-6-25-iki számaiért. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 160

RENTABILIS kereskedelmi vagy ipari vállalatba társulnék. Ajánlatokat „Negyedmillió” jellegre. 301

Iskola kották nagy választékban és olcsó árban csak nálunk kapható. Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztály.

PERFEKT főzőnő állást keres. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 176

KÉZIMUNKA üzletbe ajánlok, v. otthonra vállalkozók bármilyen színes himézést, v. festést. Címet a Hegedüs Hirlapirodába kérek. 289

VIDÉKI uriházhoz finoman főző szakácsnő keresetk. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 279

Perzsaszőnyeghez csomózó- és tanuló lányok felvétetnek Székelyné, Royallal szemben. 253

INTELLIGENS emberek felvétetnek a Rottenberg-Márton-cégnél mint üzletszerzők részletfizetésre való eladásra magas jutalék mellett Str. Nic. Iorga 15. 145

SOFÓR tanuló állást keres. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 305

VIDÉKI étterembe pikoló felvétetnek. Román nyelv ismerettel. Értekezni Lukács & Co. cégnél. 275

ÜGYNÖK keresett cikk részletfizetési eladásához kerestetik. Cím kiadóba. 297

EGY románul tudó leány, aki a könyveléshez ért, kasszához felvétetik azonnal. Pasteur (Kórház)-utca 17, az udvarban. 296

ÜGYES rikkancs fiut az Estilap árusításához felvesszünk. Jelentkezni a Hegedüs Hirlapirodában.

Oktatás

NÉMET TANAR Párisból visszaérkeztem. Német-francia nyelvtant, társalgást, levelezést tanítom. Mérsékelt díjazás. Balascher Trangott Str. Saguna (Kapácinus-utca) 17. szám. 303

Életrajzok, Naplók, Ismeretterjesztő művekből

ajánljuk Önnek, olvassa el a következő műveket:

Ludvig	Napoleon	3054
Pappini	Krisztus története	2879
Renan	Jézus élete	2282
Renan	Ijúságom	2594
Wenniger	Nem és Jellem	3134
Ludvig	Goethe	3966
Rolland Roumaine	Beethoven élete	1035
	Mahaťma Gandhi	2284
"	Tolsztoj és Dosztojeszky	2791
Mereskowszky	Események és Emberek	1780
Vilmos Császár	Ossendowsky	4 érdekes könyve
		3021, 2654, 3341, 3775

Bauer	A nő 2 kötet	3328, 3774
Tolsztoj	Levelei	3890
H. Ford	Eletem	3312
H. Ford	Nemzetközi Zsidók	3397
Carlyle	Hősökről	1463
Balassa	Krisztus	3894
Paizs	Magyarok Kanadában	3874
Dr. Schidlöf	Érvényesülés művészete	3907
Maurois	Disraeli élete	3881
Paleologue	Cavour, a nagy realista	3949
Murat	Nagy Katalin élete	3846
Reboux	Du Barry élete és szerelme	3918
Paleologue	II. Sándor	3845
Harry	Kleopatra szerelmi élete	3879
Maruss	Kolombus	3857

Olvasható a HEGEDÜS HIRLAPIRODA kölcsönkönyvtárában.
Előfizetési díj 60 Lei.

VEGYEN

legújabb modelű **T** nagyon olcsó

ARANY TÖLTÖTOLLAT

SONNENFELD PAPIRÁRUHÁZBAN

Piața Regina Mária 3. szám

Ez az eredmény, ha az Estilapban hirdetsz

Fest Tisztít
2 nap alatt
Kalinovcsán
a Sas alatt
Mos Vasal

Munkáslányokat
felveszünk
Sonnenfeld dobozgyár
Str. Pacii (Béke)-utca) 7.

Kerestetik megvételre
kereken járó
**bodé szántó-
traktorhoz**
szükséges. — Értekezhetni
Agrárkamaránál
Megyei prefektúra épület

Ha fontos
az egészsége, kényelme
és izmossága, akkor rendeljen
hygienikus orvosi
779-2 **haskötőt**
Kovács Sándorné
specialistánál. — Nilgesztelep.

Használjon kizárólag
csak
SPHINX
legfinomabb
táblaolajat
Kapható 1—5 és 10 kg-os
bobozokban minden fűszer,
cseméjeüzletben és bode-
gában
Fischer Emil
ORADEA
Parcul Stefan Cel Mare
(volt Tisza Kálmán)-tér 11.
Telefon: 962

Meghívó!
Magán- vagy üzleti ügyekbeni utazás
sok alkalmával
BUDAPESTEN
a legkellemebb otthont nyújtja
legelőnyösebb feltételek mellett a ke-
leti pályaudvar érkezési oldaláva
szemben levő
**Grand Hotel Park nagy-
szálloda**
Budapest, VIII. Baross-tér 10. szám
mert
20% engedményt kap
mint ezen lap előfizetője olcsó szoba-
árainkból
10% engedményt kap
olcsó éttermi árainkból (Kitűnő há-
konyha)
5 pengőt megtakarít
autótaxi költséget, mert gyalog átjöh-
egy perc alatt a pályaudvarról
Nálunk otthon érzi magát
Elsőrendű kiszolgálás, szigoruan cs-
ládi jelleg.
Saját érdeke
ezen előnyök folytán, hogy okvetle-
nül nálunk szálljon meg. Előzetes
szoba megrendelés ajánlatos.
Sonnenfeld Adolf-nyodma r.